



Údolím Tiché Orlice a Třebovky



sobota 22. září 2009, cyklovýlet

Sraz: v 7:40 hod. před nádražím ČD na náměstí Jana Pernera, u zahrádky restaurace „La Rocket“. Odjezd vlaku **R703 „Hradišťan“** z Pardubic směr Česká Třebová je v 8:02 hod. ze 4. nástupiště. Přijďte včas kvůli zakoupení skupinové jízdenky (zakoupit jízdenku do Chocně, 3. skupina do Ústí nad Orlicí). Kolo si nakládá každý sám do 2. vagónu označeného symbolem kuffíku (úschova během přepravy), jízdenka pro kolo se kupuje ve vlaku (30,- Kč). Příjezd do Chocně je v 8:20 hod., příjezd do Ústí nad Orlicí je v 8:38 hod.

Cena (nezlevněné jízdenky): do Chocně 53,- Kč, do Ústí nad Orlicí 60,- Kč, z České Třebové do Pardubic 84,- Kč.

Cesta zpět (vlaky, které berou kola): z České Třebové 16:14 SÚ, 17:09 Ú, 18:14 SÚ, 19:09 Ú
z Ústí nad Orlicí 16:24 SÚ, 17:19 Ú, 18:24 SÚ, 19:19 Ú

S = kolo jako spoluzavazadlo (25,- Kč za 1 vlak, celodenní 50,- Kč) – každý si své kolo hlídá sám

Ú = kolo do úschovy během přepravy (30,- Kč za 1 vlak, celodenní 60,- Kč)

Trasa č. 1: Choceň – Ústí nad Orlicí – Letohrad – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová cca 70 km

(vlakem do Chocně, dle zájmu návštěva bludiště, hradu Lanšperk, Muzea řemesel či hradu Žampach, návrat vlakem z České Třebové)

Choceň,žst. (289 m n. m.) [1] – Pernerova – doleva na nadjezd nad tratí – na kruhovém objezdu doprava – Pernerova (po cyklotrase č. **4061** až do Ústí nad Orl.) – Peliny [2] – Brandýs nad Orlicí (**302 m n. m.**) [3] – pomník J. A. Komenského [4] – za mostem přes Tichou Orlici doprava po silnici (! pozor na provoz vozidel !) – na rozc. Perná doprava – na rozc. Bezpráví,žst.,odb. rovně – na rozc. Klopoty doprava – Luh [5] – Kerhartice – Sokolská – **Ústí nad Orlicí (340 m n. m.)** [6] (Nádražní, most přes Tichou Orlici) – za mostem odbočit vlevo na cyklotrasu č. **4048** (po cyklotrase č. **4048** až do Letohradu) – na rozc. U Panského mlýna doleva – na rozc. Dolní Libchavy,žst doprava – na rozc. Cakle,u tábořiště [7] doleva – na rozc. Na Tiché Orlici doprava – za mostem přes Tichou Orlici doleva – na rozc. Černovír doleva – za mostem přes Tichou Orlici doprava – na rozc. Lanšperk,žst. doprava po **zelené TZ** na zříceninu hradu Lanšperk (**442 m n. m.**) [8] – zpět na rozc. Lanšperk,žst. – za železničním přejezdem pokračujeme doprava po cyklotrase č. **4048** – na rozc. Hnátnice,žst. rovně – na rozc. Valdštejn,odb. k rybníku doprava – na rozc. Valdštejn,odb. k žst. doleva – na rozc. Červená doprava – **Letohrad (374 m n. m.)** [9] – Ústecká – odbočit vlevo do ul. Vitanovského – Václavské náměstí – k návštěvě Muzea řemesel [10] jet z kopce ulicí Jilemnického – u železničního viaduktu odbočit doleva a rohem vjet na Nový Dvůr.

Václavské nám. – Komenského – na rozc. Písečná,koupaliště rovně po cyklotrase č. **18** – Písečná – Žampach (**546 m n. m.**) [11] – u parkoviště odbočit doprava po **červené TZ** na zříceninu hradu Žampach – zpět k parkovišti – na rozc. Žampach odbočit vlevo a pokračovat po cyklotrase č. **18** – České Libchavy – opustit cyklotrasu č. **18** a dále pokračovat po cyklotrase č. **4215** – Horní Libchavy – Libchavy – na rozcestí cyklotras pokračovat rovně po cyklotrase č. **4216** – Dolní Libchavy – na rozcestí cyklotras poblíže bývalé tvrze Dolní Libchavy odbočit vlevo a pokračovat stále po cyklotrase č. **4216** – na rozc. Dolní Libchavy,žst. pokračovat rovně po cyklotrase č. **4048** až do **Ústí nad Orlicí (Nádražní) (340 m n. m.)** [6]. Tam u mostu přes Tichou Orlici odbočit vlevo na cyklotrasu č. **4061** (ta vede až do České Třebové) – doprava pod železniční most – hned za mostem doleva – ul. J. K. Tyla – Třebovská – Ústecká – Dlouhá Třebová – Na Rybníku – U Jána – Na Špici – na rozc. Na Špici,bus rovně – Česká Třebová – Husova – Benátky – Chmelnice – Hýblovou doleva – Česká Třebová,nám. – Nádražní – **Česká Třebová,žst. (394 m n. m.)** [12].

Trasa č. 2: Choceň – Ústí nad Orlicí – Letohrad – Ústí nad Orlicí cca 60 km

(vlakem do Chocně, dle zájmu návštěva bludiště, hradu Lanšperk, Muzea řemesel či hradu Žampach, návrat vlakem z Ústí nad Orlicí)

Choceň,žst. (289 m n. m.) [1] – Pernerova – doleva na nadjezd nad tratí – na kruhovém objezdu doprava – Pernerova (po cyklotrase č. **4061** až do Ústí nad Orl.) – Peliny [2] – Brandýs nad Orlicí (**302 m n. m.**) [3] – pomník J. A. Komenského [4] – za mostem přes Tichou Orlici doprava po silnici (! pozor na provoz vozidel !) – na rozc. Perná doprava – na rozc. Bezpráví,žst.,odb. rovně – na rozc. Klopoty doprava – Luh [5] – Kerhartice – Sokolská – **Ústí nad Orlicí (340 m n. m.)** [6] (Nádražní, most přes Tichou Orlici) – za mostem odbočit vlevo na cyklotrasu č. **4048** (po cyklotrase č. **4048** až do Letohradu) – na rozc. U Panského mlýna doleva – na rozc. Dolní Libchavy,žst doprava – na rozc. Cakle,u tábořiště [7] doleva – na rozc. Na Tiché Orlici doprava – za mostem přes Tichou Orlici doleva – na rozc. Černovír doleva – za mostem přes Tichou Orlici doprava – na rozc. Lanšperk,žst. doprava po **zelené TZ** na zříceninu hradu Lanšperk (**442 m n. m.**) [8] – zpět na rozc. Lanšperk,žst. – za železničním přejezdem pokračujeme doprava po cyklotrase č. **4048** – na rozc. Hnátnice,žst. rovně – na rozc. Valdštejn,odb. k rybníku doprava – na rozc. Valdštejn,odb. k žst. doleva – na rozc. Červená doprava – **Letohrad (374 m n. m.)** [9] – Ústecká – odbočit vlevo do ul. Vitanovského – Václavské náměstí – k návštěvě Muzea řemesel [10] jet z kopce ulicí Jilemnického – u železničního viaduktu odbočit

doleva a rohem vjet na Nový Dvůr.

Václavské nám. – Komenského – na rozc. Písečná,koupaliště rovně po cyklotrase č. **18** – Písečná – Žampach (**546 m n. m.**) [11] – u parkoviště odbočit doprava po **červené TZ** na zříceninu hradu Žampach – zpět k parkovišti – na rozc. Žampach odbočit vlevo a pokračovat po cyklotrase č. **18** – České Libchavy – opustit cyklotrasu č. **18** a dále pokračovat po cyklotrase č. **4215** – Horní Libchavy – Libchavy – na rozcestí cyklotras pokračovat rovně po cyklotrase č. **4216** – Dolní Libchavy – na rozcestí cyklotras poblíže bývalé tvrze Dolní Libchavy odbočit vlevo a pokračovat stále po cyklotrase č. **4216** – na rozc. Dolní Libchavy,žst. pokračovat rovně po cyklotrase č. **4048** až do **Ústí nad Orlicí** (Nádražní) (**340 m n. m.**) [6]. Tam u mostu přes Tichou Orlici odbočit doprava k nádraží.

Trasa č. 3: Ústí nad Orlicí – Letohrad – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová

cca 50 km

(vlakem do Ústí nad Orlicí, dle zájmu návštěva hradu Lanšperk, Muzea řemesel či hradu Žampach, návrat vlakem z České Třebové)

Ústí nad Orlicí,žst. (**340 m n. m.**) [6] – dát se doprava ul. Nádražní – za mostem přes Tichou Orlici odbočit vlevo na cyklotrasu č. **4048** (po cyklotrase č. **4048** až do Letohradu) – na rozc. U Panského mlýna doleva – na rozc. Dolní Libchavy,žst doprava – na rozc. Cakle,u tábořiště [7] doleva – na rozc. Na Tiché Orlici doprava – za mostem přes Tichou Orlici doleva – na rozc. Černovír doleva – za mostem přes Tichou Orlici doprava – na rozc. Lanšperk,žst. doprava po **zelené TZ** na zříceninu hradu Lanšperk (**442 m n. m.**) [8] – zpět na rozc. Lanšperk,žst. – za železničním přejezdem pokračujeme doprava po cyklotrase č. **4048** – na rozc. Hnátnice,žst. rovně – na rozc. Valdštejn,odb. k rybníku doprava – na rozc. Valdštejn,odb. k žst. doleva – na rozc. Červená doprava – **Letohrad** (**374 m n. m.**) [9] – Ústecká – odbočit vlevo do ul. Vítanovského – Václavské náměstí – k návštěvě Muzea řemesel [10] jet z kopce ulicí Jilemnického – u železničního viaduktu odbočit doleva a rohem vjet na Nový Dvůr.

Václavské nám. – Komenského – na rozc. Písečná,koupaliště rovně po cyklotrase č. **18** – Písečná – Žampach (**546 m n. m.**) [11] – u parkoviště odbočit doprava po **červené TZ** na zříceninu hradu Žampach – zpět k parkovišti – na rozc. Žampach odbočit vlevo a pokračovat po cyklotrase č. **18** – České Libchavy – opustit cyklotrasu č. **18** a dále pokračovat po cyklotrase č. **4215** – Horní Libchavy – Libchavy – na rozcestí cyklotras pokračovat rovně po cyklotrase č. **4216** – Dolní Libchavy – na rozcestí cyklotras poblíže bývalé tvrze Dolní Libchavy odbočit vlevo a pokračovat stále po cyklotrase č. **4216** – na rozc. Dolní Libchavy,žst. pokračovat rovně po cyklotrase č. **4048** až do **Ústí nad Orlicí** (Nádražní) (**340 m n. m.**) [6]. Tam u mostu přes Tichou Orlici odbočit vlevo na cyklotrasu č. **4061** (ta vede až do České Třebové) – doprava pod železniční most – hned za mostem doleva – ul. J. K. Tyla – Třebovská – Ústecká – Dlouhá Třebová – Na Rybníku – U Jána – Na Špici – na rozc. Na Špici,bus rovně – Česká Třebová – Husova – Benátky – Chmelnice – Hýblovou doleva – Česká Třebová,nám. – Nádražní – **Česká Třebová,žst.** (**394 m n. m.**) [12].

Trasa č 4: Choceň – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová

cca 30 km

(vlakem do Chocně, dle zájmu návštěva bludiště, návrat vlakem z České Třebové)

Choceň,žst. (**289 m n. m.**) [1] – Pernerova – doleva na nadjezd nad tratí – na kruhovém objezdu doprava – Pernerova (po cyklotrase č. **4061** až do České Třebové) – Peliny [2] – Brandýs nad Orlicí (**302 m n. m.**) [3] – pomník J. A. Komenského [4] – za mostem přes Tichou Orlici doprava po silnici (! pozor na provoz vozidel !) – na rozc. Perná doprava – na rozc. Bezpráví,žst.,odb. rovně – na rozc. Klopoty doprava – Luh [5] – Kerhartice – Sokolská – **Ústí nad Orlicí** (**340 m n. m.**) [6] (Nádražní, most přes Tichou Orlici) – odbočit vpravo pod železniční most – hned za mostem doleva – ul. J. K. Tyla – Třebovská – Ústecká – Dlouhá Třebová – Na Rybníku – U Jána – Na Špici – na rozc. Na Špici,bus rovně – Česká Třebová – Husova – Benátky – Chmelnice – Hýblovou doleva – Česká Třebová,nám. – Nádražní – **Česká Třebová,žst.** (**394 m n. m.**) [12].

Možnosti občerstvení: po celé trase se lze občerstvit v četných bufetech, hospodách, kioscích, případně i stylových restauracích.

Doporučení vedoucích: vhodné sportovní oblečení, cyklistická přilba, základní nářadí ke kolu, náhradní duše (možno i lepení), pumpička.

Všechny trasy vedou převážně po skvělých cyklostezkách, jen v menší míře (spíše ojediněle) po místních komunikacích či silnicích 2. nebo 3. třídy. Trasy jsou vhodné pro všechny kategorie kol (méně vhodné pro galusková kola).

Trasy připravil, přihlášky přijímá a výlet vede: Jiří Bureš (tel. do práce 467 007 272, mobil 604 293 154, operátor O2, e-mail jiri.bures@csobpoj.cz). Přihlášení účastníci výletu obdrží popis tras s mapkami.

Místopis

Cyklostezka údolními řek: Tiché Orlice a Třebovky

Její větší část je vedena nádherným údolím řeky Tiché Orlice, které je pro své přírodní krásy údolní nivy s říčními meandry a vysoko se zvedajícími skalnatými svahy vyhlášeno přírodním parkem. Na území přírodního parku lze nalézt celou řadu památek, cyklostezka vede přírodní rezervací Peliny a přírodní rezervací Hemže – Mýtkov. Podél cyklostezky nebo v její blízkosti se nacházejí také některé hrady či spíše jejich ruiny, např. zřícenina gotického hradu Brandýs nad Orlicí, dnes už jen v troskách hrad Lanšperk s vyhlídkovou plošinou či zřícenina hradu Žampach. Cestou lze navštívit areály aktivní turistiky Cakle v Ústí nad Orlicí a Peklák v České Třebové.

[1] **Chocení** – město na Tiché Orlici prvně připomínáno r. 1227. Po výstavbě železnice r. 1845 rozvoj průmyslu, železniční křižovatka. Západně nad levým břehem řeky hradiště Zítkov, příkop a val pův. choceňského hradu zbořeného r. 1338 Karlem IV. Býv. tvrz na břehu řeky přestavěna v letech 1562 – 1599 na renesanční zámek, klasicistně upraven r. 1829. V zámku je dnes městské muzeum. Na východním okraji přírodní rezervace Peliny, zoologická a botanická lokalita s vysokými opukovými stěnami, na jejich hraně nepatrné zbytky tvrze Vranov a Doskočilova vyhlídka.

[2] **Přírodní rezervace Peliny** – vyjímečné skalní defilé v blízkosti Chocně. PR byla vyhlášena na ploše cca 3 ha v roce 1948 k ochraně nivy Tiché Orlice, bohatých suťových lesů a bučin. Geomorfologicky jde o velmi zajímavý útvar opukových skalních stěn nad pravým břehem Tiché Orlice. Mohutné skalní bloky dosahují místy až 35 m výšky a 40 m šířky. Uprostřed svahu vystupuje 21 samostatných útvarů (hřbetů, srubů, ojedinele i věží) pod místním názvem komíny. Druhohorní opukové skály jsou porostlé smíšeným, převážně listnatým lesem.

Přírodní rezervace Hemže – Mýtkov se nachází nad pravým břehem Tiché Orlice mezi Chocní a Brandýsem nad Orlicí. Přírodní rezervace je pokryta suťovými lesy a nachází se zde velmi cenná květena jako je například lilie zlatohlavá, přeslička obrovská a oměj pestrý. Dalším důvodem ochrany jsou skalní útvary, které jsou přístupné po značených turistických cestách. Svým charakterem připomíná blízkou rezervaci Peliny, jen skalní pilíře dosahují menších rozměrů.

[3] **Brandýs nad Orlicí** – zřícenina gotického hradu. Téměř nad městem se nacházejí poměrně rozsáhlé zříceniny hradu, ze kterého se dochovalo několik místností. Hradní areál je opravován a udržován občanským sdružením.

[4] Přírodní labyrint a pomník Jana Amose Komenského v Brandýse nad Orlicí

Brandýský labyrint je prvním přírodním bludištěm britského typu v České republice. Rozkládá se před nejstarším tuzemským pomníkem Jana Amose Komenského z roku 1865. Právě v Brandýse nad Orlicí napsal Komenský své slavné dílo Labyrint světa a ráj srdce.

Bludiště leží na ose pomníku a jeho půdorys tvoří čtverec o rozměru 35 x 35 metrů. Uvnitř čtverce je zjednodušená azimutálně pojatá kresba zemské koule, kde rafinovaně přerušované hlavní poledníky a rovnoběžky komplikují cestu do centra labyrintu. Veškeré linie bludiště tvoří přesně geometricky vysazený habr obecný (*Carpinus betulus*) o šířce stěny 0,8 metru a výšce 2 metry. Stěna z udržovaného živého plotu bludiště zamezuje v nejvyšší možné míře průhledu. Veškeré vstupy a prostupy jsou široké téměř jeden metr. Celková délka stěn ze živého plotu je 635 m. Bludiště bylo otevřeno 6. září 2008.

Otevírací doba labyrintu v září: pouze SO a NE 9:00 – 12:00 hod. a 13:00 – 17:00 hod.

Vstupné činí 35,- korun pro dospělé a 20,- korun pro mládež a důchodce.

[5] **Luh** – bývalá hájovna (dnes rekreační objekt). Empírová stavba z 1. poloviny 19. století. U hájovny pomník hajného Čenka Dolečka a jeho syna Oldřicha. Za pomoc partyzánům byl Čenek Doleček popraven 18. 10. 1944 v Drážďanech, syn se sice dožil míru, ale zemřel na následky pokusů v dětském koncentračním táboře.

[6] **Ústí nad Orlicí** – město na soutoku Tiché Orlice a Třebovky založeno r. 1241, centrum Podorlicka a železniční křižovatka, od r. 1991 památková zóna. Secesní Hernychova vila z let 1905 – 1906, po rekonstrukci v ní r. 2008 otevřeno městské muzeum. Technickou památku představuje nádraží z r. 1874. Jihozápadně zalesněný vrch Andrlův chlum (559 m n. m.), oblíbené výletní místo. Na vrcholu turistická chata KČT Hvězda z r. 1940 a 52 m vysoká telekomunikační věž z r. 1996 s ochozem rozhledny ve výšce 35 m.

[7] **Areál aktivní turistiky Cakle Ústí nad Orlicí** – turistická ubytovna, tábořiště, WC, sprchy, bufet, klubovna, horolezecká stěna, Tarzanovy lanové dráhy, půjčovna lodí, kol, bruslí a sportovního vybavení, instruktorské služby.

[8] **Lanšperk** – zřícenina středověkého hradu a vyhlídková plošina (442 m n. m.). Původní hrad byl založen zřejmě Přemyslem Otakarem II. v polovině 13. století při kolonizaci krajiny, opuštěn koncem 16. století. Do dnešní doby dochovány zbytky sklepů a příčných zdí paláce, na východě oddělen mohutným příkopem a valem od dnešní vsi.

Golf Club Uno Ústí nad Orlicí (Hnátnice) – přírodní golfové hřiště s tréninkovým centrem, občerstvení. 9jamkové golfové hřiště o délce 3.418 m, par 62. Nejkratší jamka 91 m (1. jamka), nejdelší jamka 282 m (9. jamka).

[9] **Letohrad** – město na Tiché Orlici s umělým názvem, do r. 1950 zváno Kyšperk z německého Geiersberg. Hrad Kyšperk doložen r. 1308, opuštěn asi v 15. stol., terénní zbytky nad západním okrajem města. Město vzniklé z podhradí připomínáno prvně r. 1513, nyní železniční křižovatka s rozvinutým průmyslem. Raně barokní zámek z let 1680 – 1685 vznikl přestavbou tvrze, o dvě arkádová křídla rozšířen v letech 1778 – 1779. Kolem zámecký park z let 1820 – 1830 s empírovou kašnou, na terase u zámku recesistický pomník Jára Cimrmana z r. 2004, v zámku instalována r. 2010 jeho světnička. Na náměstí řada barokních domů s podloubími, morový mariánský sloup z let 1717 – 1725 a barokní kostel sv. Václava z r. 1680. Rozlehlý barokní areál Nového dvora z r. 1720 opravován, v býv. sýpce z r. 1750 zřízeno r. 2000 Muzeum řemesel.

[10] **Muzeum řemesel Letohrad** (Společenské centrum Nový dvůr)

Muzeum řemesel bylo otevřeno 18. května 2000. Je umístěno v památkově chráněném areálu Nového dvora z roku 1750. Plochou 1650 m² je největším muzeem svého druhu v ČR. Zahrnuje více než 50 ucelených expozic řemesel a živností z období let 1840 – 1930. Kromě relativně známých profesí, jako jsou truhlář či řezbář, prezentuje i práci kovotlačitele, koláře, bednáře, šindeláře a mnoha dalších. Mezi nejzajímavější exponáty patří vyřezávaný mechanický skanzen řemesel, mechanické dílny, pilnice se třemi funkčními katry a 100 let stará školní třída s ukázkami národních krojů. V expozici vozovny je možné si prohlédnout nejruznější historická vozidla. Po prohlídce muzea mohou návštěvníci poobědvat ve stylové Restauraci Nový dvůr, která je umístěna ve stejné budově s muzeem.

Prohlídková trasa A (prohlídka individuální bez průvodce 30 – 60 minut): expozice řemesel ve třech patrech sýpky.

Prohlídková trasa B (prohlídka pouze s průvodcem: 50 min.): mechanická trasa řemesel.

Prohlídková trasa C (prohlídka pouze s průvodcem: 15 - 20 min.): vozovna – kočárovna.

Prohlídková trasa E (prohlídka pouze s průvodcem: 15 - 20 min.): školní třída.

Otevírací doba v září:

Trasa A, B, E denně 9:00 – 17:00 hod.

Trasa C pouze po dohodě u pokladny muzea.

Vstupné:

Základní vstupné (platí všichni nad 15 let)

Snížené vstupné

(platí děti 6 až 15 let a držitelé průkazky ZTP)

Skupinová sleva

(nejméně 15 osob nad 15 let, sleva může být

uplatněna pouze u organizované skupiny)

	TRASA A	TRASA B	OBĚ TRASY
	tři patra sýpky	mechanická trasa	SE SLEVOU
	90,- Kč	90,- Kč	160,- Kč
	70,- Kč	70,- Kč	120,- Kč
	á 80,- Kč	á 80,- Kč	á 150,- Kč
	TRASA C	TRASA E	
	vozovna	školní třída	
	40,- Kč	40,- Kč	

Vstupné jednotné (platí pro všechny osoby i skupiny bez rozdílu věku)

[11] **Žampach** – zřícenina hradu (546 m n. m.). Původní hrad byl postaven v 2. polovině 13. století, v průběhu třicetileté války několikrát vydrancován a následně zpustl. Na místě jsou dnes po stranách stopy hospodářských budov, valeně klenutý sklep paláce, zbytky vstupní brány a hradeb. Součástí obranného systému hradu byl i zaniklý hrádek Chudoba při úpatí hradního kopce, bránící cestu k vlastnímu hradu.

[12] **Česká Třebová** – původní osada zmiňována r. 1292, jako nehrazené město r. 1365, od r. 1995 památková zóna. Prudký rozvoj po výstavbě železnice r. 1845, železniční křižovatka a v současnosti největší seřaďovací nádraží u nás. Nejstarší stavbou kostelík sv. Kateřiny. U něj zvonice ze 16. a 17. stol. s bránou ve zděném přízemí a bedněným patrem. Klasicistní kostel sv. Jakuba Většího z let 1794 – 1801, u něj soubor barokních soch z let 1712 – 1719.

Rotunda sv. Kateřiny – kaple z 1. pol. 13. st. je nejvýznamnější architektonickou památkou České Třebové a jedinou dochovanou románskou stavbou ve východních Čechách.

Areál aktivní turistiky Peklák Česká Třebová – letní i zimní adrenalinové sjezdy, bike park, lanové centrum, půjčovna sportovního vybavení, občerstvení.